

De Farm

1 De Kuil:

Turk tilt het varken over de rand van de kuil omhoog en duwt hem op het gras.

“De varkens moeten gevoerd worden.”

“Ja.”

Polenko pakt drie kippen beet en smijt ze nonchalant uit de grote kuil omhoog. Dan klimt hij rustig langs het oude, wankel laddertje naar boven. Turk, die jonger en vitaler is dan zijn zwaarlijvige zwager, doet een pas terug in de kuil, die zo'n twee bij vier meter meet en zo hoog is dat Turk er net met zijn hoofd bovenuit steekt, springt tegen de lemen wand en klautert er soepel als een kat uit.

De twee mannen staan aan de rand en kijken naar beneden.

“Morgen vullen we hem met mest.”

Polenko krabt aan zijn blote achterwerk en schopt naar een varken dat met zijn rug aan zijn been schuurt. “Morgen is het zondag.”

“Morgen vullen we hem met mest,” herhaalt Turk. “Kom, we gaan.

Mathilda en Brechtelt zullen het ontbijt al klaar hebben. De varkens moeten maar wachten.”

De twee boeren rapen hun kleren van de grond en kleden zich aan. De boerderij ligt er slaperig bij in het vaalgele ochtendlicht. Ze stappen in hun klompen en lopen er langzaam naartoe, alsof ze geen zin hebben daar naar binnen te gaan.

Een zestal varkens blijft om de leemkuil heen dralen. De grote zeug loopt achter Turk en Polenko aan.

“Je moet je mond afvegen.”

Turks gedachten overstemmen de opmerking van zijn zwager.

“Wat?”

“Bloed. Om je mond.”

“Oh.” Nonchalant veegt Turk met zijn hemdsmouw langs zijn gezicht.

“Waarom zijn we in godsnaam ooit met deze onzin begonnen?”

“Descartes.”

“Wat?”

“Descartes brak radicaal met de opvatting dat de mens zich door zijn verstandelijke vermogens gradueel van de dieren onderscheidt en bracht een absolute scheiding aan tussen mens en dier door te spreken van denkende en uitgebreide dingen.”

Turk zwijgt.

“Het ging om de vraag of dieren te zien zijn als een soort apparaten die mechanisch te beschrijven zijn. Als je een kip een klap voor zijn harses geeft, klinkt haar gekakel hetzelfde als het geluid van een koffiekopje dat je met een klap van de tafel slaat en dat dan over de grond kukelt. Nou ja, ongeveer dan.”

“Wat een onzin.”

“Maar ook Baruch de Spinoza, die niet alleen de persoonlijke God van het jodendom en het christendom op de metafysische mesthoop smeedt, maar ook elke finaliteit in de natuur logenstrafte, is het met Descartes eens als hij zegt dat dieren van nature niets gemeen hebben met mensen en dat het puur stom zou zijn om dieren niet te misbruiken wanneer wij daar zin in hebben.”

Turk knikt. “Ja, zo is het allemaal begonnen.”

2 Binnen:

Als Mathilda ziet hoe haar mans ogen zich begerig over het décolleté van Brechtelt bewegen, gooit ze kwaad haar vieze vaatdoek in Brechtelts hals.

“Kan jij je misschien eens wat minder ordinair kleden? Jij en Turk zijn niet de enigen die op deze boerderij wonen.”

Brechtelt, die voorovergebogen de kat stond te aaien zonder er erg in te hebben dat haar borsten hierbij vrij in zicht kwamen, kijkt eerst Polenko verwijtvol aan en dan Mathilda. Polenko grijnst met een lompe uitdrukking naar de twee vrouwen.

“Hij hoeft toch niet te kijken,” zegt Brechtelt boos. Maar ze zegt het niet te hard, omdat Turk net met gebogen hoofd door de te lage deur de eetkamer binnen komt.

Turk ziet meteen aan de gezichten van de drie dat er wat gaande is. De vier bewoners van Boerderie De Farm, zoals de boerderij lang geleden

door de vader van Mathilda en Brechtelt gedoopt is, kennen elkaar maar al te goed. En Turk kent de manier waarop Polenko naar Brechtelt kijkt. Mathilda is dik en lelijk en heeft een ouwelijke uitstraling en Brechtelt is jong en mooi. Nou ja, ze zou mooi zijn als haar voortanden niet zo scheef en bruin waren. En haar neus niet te groot. En als haar ene oog niet loenste. En er niet nog een paar kleine schoonheidsfoutjes waren. Maar haar lijf is sappig en rond. Haar kont is goed en haar borsten kunnen een man gek maken. Ja, haar lijf mag er wezen. Turk was op de eerste blik verliefd op Brechtelt geworden. Goed, zijn eerste blik trof Brechtelts achterkant. En het was even slikken toen hij de voorkant zag. Maar Turk was een man die op zijn instinct afging. En hij had er nooit een seconde spijt van gehad.

“Ik heb honger,” is het enige dat Turk zegt.

Polenko schuift met veel lawaai een stoel naar achteren en gaat zitten.

“Godverdomme wat een herrie was dat gisteren. Dat is toch geen muziek meer. Bad Kebab, de naam alleen al.”

“Wat voor bed?” vraagt Mathilda met een chagrijnig gezicht.

Polenko lacht. “Wat voor bed? Hahahaha, wat voor bed? Die is goed.

Bad Kebab. Bad. Dat betekent slecht. En godverdomme dat waren ze ook. Ik heb d'r nog het maagzuur van.”

“Wat moeten jullie ook op zo'n jongeluismuziekavond?” moppert Brechtelt.

“Ja, en zonder ons bovendien. En weer de hele nacht wegblijven als een stel pubers. Jullie moesten je schamen,” valt Mathilda haar bij.

Polenko grijnst naar Turk. “Zo oud zijn wij toch nog niet, hè Turk?

Daarbij was het geen jongeluismuziekavond, het was een boerenavond.

En jullie waren niet mee omdat jullie geen boeren zijn.”

“Oh nee? De Farm is toevallig wel van ons.” Mathilda legt een arm om Brechtelts schouder. “Niets op De Farm is van jullie. Niet eens de varkensstront en de kippendrek.”

Toen vader Arie de boerderij aan zijn beide dochters had overgemaakt, had hij juridisch laten vastleggen dat indien de dochters zouden trouwen, de boerderij altijd in het bezit van de twee meiden en uitsluitend van de twee meiden zou blijven. De twee hadden zich daartoe verplicht middels een contract en bij hun dood zou de boerderij op naam van hun kinderen komen of indien ze geen kinderen zouden hebben per opbod verkocht worden en de opbrengst naar een goed doel gaan. Er was geen enkele mogelijkheid dat een echtgenoot ervan zou kunnen profiteren na hun dood en tijdens hun leven zou hij er geen enkele aanspraak op kunnen maken. Arie had nog net lang genoeg geleefd om Polenko en Turk te

leren kennen en die ervaring had hem alleen maar gesterkt in zijn geloof het juiste te doen.

Polenko staat met een ruk op van zijn stoel, buigt zich voorover en slaat met zijn vuist op de tafel dat het servies rinkelt.

“Godverdomme, als je dat nog één keer zegt, doe ik je wat!”

Zijn gezicht is rood.

“Die ouwe van jullie was de grootste schoft die ooit heeft rondgelopen.

We kunnen ons dag en nacht de tyfus werken op dit schijfstukje grond van hem, we kunnen zijn twee fraaie dochters trouwen die anders niemand wilde hebben, de gaten dichttimmeren en de muren stutten van deze bouwval die meneerikwilzograagdehereboeruithangen zo deftig De Farm noemde, maar loon voor ons werken krijgen; ho maar. En jullie, jullie twee, jullie denken net zo goed dat je ons kan belazeren, maar jullie komen nog eens van een koude kermis thuis. Let maar eens op.”

Polenko grijpt zijn zonnebril en pet van het plankje naast de deur en stormt naar buiten.

Turk zegt niets. Hij legt twee dikke sneeën brood op zijn bord, besmeert ze met boter en legt er een dikke plak ham op. Hij eet de boterham in alle stilte op. Ook de vrouwen zwijgen. Daarna eet Turk nog drie boterhammen en drinkt twee koppen zwarte koffie. De vrouwen kijken hem na als hij de kamer verlaat en het erf oversteekt.

DRIE MAANDEN EERDER:

3 De kalkoen:

“Dus volgens jou voelt deze kalkoen er helemaal niets van als ik zijn vleugel eraf trek?”

Polenko schudt zijn hoofd. “Je begrijpt het niet, Turk. Hij voelt het wel. Fysiek. Maar metafysisch voelt hij er niets van, begrijp je? Deze kalkoen bestaat in metafysische zin niet. Hij heeft geen ziel. Zijn ziel kan niet lijden. Zijn kalkoenenlijf kan wel lijden. Maar dat begrijpt dat beest niet.”

Turk knikt heel langzaam. “Maar het is toch niet prettig voor zo’n beest als het pijn lijdt.”

“Nee, maar dat geeft niks.”

“Hoezo niet?”

“Omdat het beest zijn lijden niet kan bevatten. Zijn pijn is gewoon ... pijn. Dat is alles.”

“Dat is alles, ja. Maar toch weet ik het niet.” Turk veegt met zijn grote handen in zijn nek.

“Ik zal het je laten zien.” Polenko klimt over de omheining en weet snel en handig een kalkoen te pakken. Het beest spartelt behoorlijk, maar Polenko's boerenhanden laten een eens gevatte buit niet los.

“Wat ga je met hem doen?”

Polenko glimlacht alleen maar, terwijl hij met de kalkoen terug over de omheining klimt.

Turk schudt zijn hoofd heen en weer. “Nee. Nee. Nee. Het klopt niet.”

Hij zit aan de zware houten keukentafel.

Polenko zit tegenover hem. “Het klopt wel.”

“Descartes en Spinoza zijn idioten,” reageert Turk stijfkoppig.

“Het zijn geen boeren.”

“Dus jij zegt dat boeren idioten zijn.”

“Ik zeg dat die mannen verder hebben gekeken dan hun neus lang is. En dat doe ik ook. Ik denk na over het leven. Ik wil geen slachtoffer zijn van het zijn. Ik wil creëren.”

“Jij wilt wat?”

“Scheppen, iets maken.”

“Je maakt toch iets. Je zorgt dat er nieuwe varkens geboren worden en je zaait en oogst. Dus maak je wat.”

“Turk, Turk, Turk, begrijp je het dan niet? Wat wij creëren is simpel bestaan. We fokken varkens, ja. Beesten. We verbouwen planten. Stomme beesten en stomme planten.”

“Ja, nou en? Je bent toch boer.”

“Maar heb jij dan nooit méér willen zijn? Boven het leven staan? Iets belangrijks doen, iets betekenen?”

“Nee. Maar sinds jij die rare boeken leest, ben je niet meer tevreden met wie je bent.”

“Wie ben ik dan, Turk? Ben ik een mens die met zijn kouwe kromme vingers in de aarde moet wroeten als een varken met zijn neus? Is het mijn identiteit dat ik me vandaag een hernia werk met werk dat ik morgen weer moet doen en overmorgen weer en de volgende week en de volgende maand en volgend jaar, tot aan mijn dood, zonder iets achter te laten?” Polenko zucht. “Weet je wat het is, Turk? Ik voel me meer een dier dan een mens. Ik sloeg mezelf laatst per ongeluk voor mijn kop met de schep. En het leek alsof ik geen pijn voelde. Wel pijn aan m'n kop

natuurlijk, maar geen pijn in mijn ziel. Begrijp je dan niet? Ik voel me metafysisch leeg, als een dier. Wie met varkens leeft, wordt uiteindelijk een varken. Maar ik wil weer mens worden, Turk. Ik wil de mens worden waar Descartes en Spinoza het over hebben als ze het over de mens hebben. En ik weet dat ik mens kan worden door mezelf te verheffen. Kan je op zijn minst voelen wat ik bedoel, Turk?"

"Ben je teleurgesteld omdat Mathilda geen kinderen kan krijgen?"

"Oh ja, heel diep van je, Turk. Jij denkt dat ik gefrustreerd ben omdat ik geen kinderen nalaat. Nou, vergeet het maar. Ik ben blij dat hier geen snertkinderen rondrennen. En als jouw Brechtelt ze wel zou produceren, zou ik verhuizen. Dat garandeer ik je."

"Nou ja, omdat je iets wilt nalaten."

"Ik wil niks nalaten. Ik wil gewoon geen nutteloos werk doen."

"Nutteloos?"

Polenko ziet aan Turks gezicht dat hij beledigd is.

"Je moet het niet persoonlijk opvatten, Turk. Jij werkt je ook de hele dag kapot. En je bent een goeie varkensfokker. De beste. Maar er zit meer in jou."

"Oh ja? Ik heb jouw boeken niet gelezen. En ik heb daar ook geen zin in."

"Dat hoeft ook helemaal niet. Ik wil dat je me helpt."

"Waarmee?"

"Met de mestkuil uit te mesten."

"De mestkuil uit ...?"

"Ik heb andere plannen met de kuil."

"Wat dan?"

"Dat ga ik je uitleggen."

4 Tijdens het voeren van de varkens:

"Er is mij geen bloed gelaten dat rein is. Mijn aderen zijn bezoedeld door de slechte daden van mijn voorouders."

"Schud die daden dan van je af. Schud die doden van je af. Jij bent zo onschuldig als ... als ..."

"Als wat, Turk? Als een lammetje? Als een baby?"

"Als ... als de angel van de bij die gebruikt wordt om te steken maar niet zelf steekt."

"Bravo."

Turk glimlacht. Hij steekt de schep onder de varkensdrek en schuift hem door het pad van de stal.

“Onschuldig, ik? Ha!” Polenko duwt een big dat genoeg aan haar moeders tepel heeft gelebberd ruw weg en schuift een nog hongerig muiltje aan. “Ik ben zo schuldig als ...”

“Als wat?” grijnst Turk. “Als wat?”

“Als de man die zijn beste vriend heeft vermoord. Als de zoon die zijn vader heeft bedrogen. Als de tiran die zijn volk in het verderf heeft gestort.”

“Maar die dingen heb je allemaal niet gedaan.”

“Ik heb ze gedaan. In mijn wensen. In mijn verlangens. En ik zal ze doen in mijn daden.”

“Nee.”

“Ja.”

“Waarom?”

“Omdat een echte man die daden verrichten moet.”

“Ik ben een echte man. Ik verricht geen van die daden.”

“Jij een echte man? Haaa!”

“Je bent een echte man als je al die dingen kúnt doen, maar ervoor kiest ze achterwege te laten.”

“Waar jij het over hebt is de vrije wil. Maar de vrije wil is er om de verkeerde dingen te doen. Iedereen kan braaf doen wat mag van de geldende mores. Maar doen wat niet mag en kan, dat is pas werkelijk vrij zijn.”

Turk leunt een moment op de steel van zijn schep.

“Maar Po, waarom wil je eigenlijk de mestkuil gebruiken? We kunnen het toch ook hier in de stal doen.”

“Omdat ik niet wil dat die twee er iets vanaf weten. Zij begrijpen dit soort dingen niet. De kuil ligt een eind achter De Farm. Daar komen ze niet. We kunnen er herrie en rotzooi maken. En stel je die entourage eens voor. Zo’n kuil in de grond. Theatraal! En als we beesten gebruiken, kunnen ze ook niet ontsnappen. Luister. We maken de kuil helemaal leeg. En schoon. Die kuil wordt onze nieuwe wereld, helemaal los van het boerenbestaan. In die kuil leven we ons uit. Helemaal. In die kuil gelden geen wetten of regels.”

“Sodom en Gomorra.”

“Als je wilt, ja.”

“We zullen onszelf vinden in de kuil en overstijgen.”

Turk wrijft over zijn kin. Zijn wekelijkse scheerbeurt staat weer op stapel. “Ik ben mezelf niet kwijt. Nooit geweest ook.”

“Maar je bent jezelf misschien nooit écht geweest, Turk. Wie weet wat voor potentieel jij hebt. Wat je allemaal kan, maar gewoon niet van jezelf weet. We gaan alles doen en uitproberen wat we willen. Praten, zingen, dansen, zuipen, slachten, moorden, neuken, je haren uit je hoofd trekken, voetballen, vreten, voor mijn part je nagels knippen met een heggenschaar. Maar alles gestructureerd.”

Turk trekt zijn wenkbrauwen op. “Ik kan niet dansen.”

“Turk, wij gaan het leven in de kuil in de vorm van theater gieten. Theater is de hoogste vorm van kunst. We gaan teksten schrijven. Toneelstukken. Modern en klassiek. En die gaan we in de kuil opvoeren. Zomaar vreten is zomaar vreten. Maar als je eet omdat het je laatste maaltijd is voordat je het slagveld op gaat om tegen het overmachtige leger van de Chinese keizer te strijden, dan is dat wat heel anders. Of als je eet met de vrouw wiens bord het voedsel draagt dat door jou persoonlijk voorzien is van een dodelijke portie gif, dan ... ja, dan leef je pas echt.”

Nu Polenko zijn plannen voor het eerst zo duidelijk hardop uitspreekt, weet hij dat hij op het goede spoor zit. Ja, hij is geïnspireerd.

“Ik weet het niet,” reageert Turk echter. “Ik vind het eigenlijk allemaal toch wel erg raar.”

Maar het is nog niet voorgekomen dat zijn zwager iets heeft voorgesteld en Turk het niet heeft nagevolgd.

5 Verraad:

“Maar wat als de vrouwen toch hiernaartoe komen?”

“Turk, ik heb je al een paar keer gezegd dat ze deze kant niet op komen. Ik heb hun laarzen verstoep en ze gaan nooit met hun schoenen door de modder. En ze zullen bovendien nog lang niet wakker worden.”

Polenko kijkt om zich heen. Het is een mooie ruime kuil.

“Polenko.”

“Wat?”

“Ik voel me een beetje belachelijk.”

“Nee, man, zeur toch niet. Dit is kunst.”

“Maar waarom moeten we onze kleren uittrekken?”

“Om vrij te zijn. Voel jij je niet vrij?”

“Ik voel me belachelijk. Twee mannen, naakt, om vier uur ’s morgens in een kuil, met zes kippen, een varken en een hond. En het is eigenlijk best wel fris.”

“Zwijg, Calendar. Ziet gij niet dat de vijand u omringt. Ze kakelen en huichelen als pluimvee. Maar hun woorden zijn als maden die onder uw huid vreten van uw vlees en u leegslurpen.”

Turk kijkt Polenko aan alsof hij het in Keulen hoort donderen. Polenko gaat onverstoort verder.

“Calendar, wij moeten onze trouwe Bular instrueren dat achterbakse gepeupel te assasineren. Bular, verschijn bij je meester!”

Rex, de herdershond, ligt aan Polenko's voeten. Scherp houdt hij het tokkende gepeupel in de gaten.

“Bular!”

Rex kijkt naar zijn baasje. Bedoelt hij hem?

Polenko knielt naast de hond neer. “Luister, mijn dappere legeraanvoerder. Het volk waagt het aan mijn gezag te tornen. Zij moeten een les krijgen in nederigheid en gehoorzaamheid.”

Rex gromt instemmend.

“Vermoord ze allemaal. Nu! Pak ze!”

Dat laatste verstaat Rex maar al te goed. Hij springt op en vliegt op de kippen af die ineens in dolle paniek tegen de wanden van de kuil omhoog fladderen. Rex is bezeten. Eindelijk eindelijk mag hij dat gevogelte te grazen nemen, dat hem al jaren tart met haar gekakel en haar kokette kontgedraai. Hij raast als een storm door de kuil en bijt links en rechts wat hij te pakken kan krijgen. Zelfs Turk, die niet bijtijds opzij kan springen, krijgt een haal van de scherpe tanden in zijn kuit en springt vloekend op één been rond.

Binnen een halve minuut liggen zes kippen doodgebloed verspreid over het slachtveld. Hun witte veren plakken alsof een kussen is uitgeschud in de modder.

“Bular, Rex, stop!”

Rex staat grommend voor het doodsbenauwde varken, dat zich in een inhammetje van de kuil drukt. De haren van de hond staan recht overeind.

“Aha, Calendar, Bular heeft onze Judas Spirzo voor ons gebracht. Zo, Spirzo, dacht jij met jouw verraad weg te komen? Denk je dat wij niet weten dat je een aanslag op onze levens hebt beraamd?”

Spirzo knort hoog en angstig.

“Calendar, mijn zoon, zoon van de grote Ajam, aan jou de eer dit laffe creatuur af te maken.”

Turk zit op de grond en drukt zijn hand op de wond in zijn kuit. “Bedoel je dat ik dat varken moet slachten? Ben je gek geworden?”

Godverdomme, ik bloed, zie je dat niet?”

“Je moet zeggen; grote Ajam, bedoel je dat ik Spirzo moet afslachten. Jij bent Calendar, ik de grote Ajam en dat is Spirzo. En ja, ik wil dat jij hem afmaakt, die verrader. Hier, Calendar.” Polenko pakt een lang scherp mes van de rand van de kuil en geeft het aan Turk.

“Maar ...”

“Niks maar, Calendar. Of wil ook mijn eigen vlees en bloed mij verraden? Steek en snijd, wezel, of ik onterf je en zet Bular aan op jouw onttroonde vel.”

“Maar Po ... Ajam ...”

“Doe het!”

“Heb je die macht gevoeld, Turk?”

Polenko zit met zijn benen over de kuilrand. Zijn naakte buik is ten teken van de overwinning beschilderd met het bloed van de slachtoffers. Ook Turks gezicht heeft een bloedschildering gekregen. Turk zit tegen een boom. Hij drukt een zakdoek tegen zijn kuit.

“Ik heb de tanden van Rex gevoeld, godverdomme.” De lucht sist als hij hem door zijn tanden heen naar binnen zuigt.

“Ach wat, een schrammetje. Rex was een beetje opgewonden. Net als ik trouwens. Zo hee, de volgende keer bijt ik zelf een paar kippen de strot door.”

“De volgende keer ...? Ik heb er eerlijk gezegd geen zin meer in, Po.”

“Ach, kom op, Turk. Hou vol. Ik zie dat je groeit terwijl je bezig bent. Echt waar.”

“Vind je?”

“Ja natuurlijk. Zie het als een avontuur. Geef het een kans, Turk. Ik beloof je dat je het helemaal geweldig zult gaan vinden.”

Turk zucht. “Ik weet niet.”

6 De Vrouwen:

“Turk had bloed in zijn mondhoeken.”

Brechtelt ontwijkt Mathilda's blik. “Nou en? Slachten is zwijnerij.”

“Onze vader heeft honderden varkens zelf geslacht en heb je hem ooit met bloed om zijn mond gezien? En bij Polenko heb ik vegen bloed gezien op zijn buik, van zijn hals tot zijn kruis. Je denkt toch niet dat hij in zijn nakie slacht of wel soms? Ik zeg je, er is iets helemaal niet pluis met wat die twee uitvreten. De laatste tijd blijven ze de hele nacht weg

of ze zijn ineens op en weg lang voordat wij wakker zijn. En dan zouden ze slachten voordat de zon opgaat. Belachelijk.”

“Nou, waarom vraag je het Polenko zelf niet?”

“Omdat als ik erover begin, hij me afsnauwt en op de vlucht gaat. Maar dat zeg ik je, binnenkort zal ik erachter komen wat er mis is met die twee.”

“Mathilda.”

“Wat?”

“Wat betekent abject incestu...weus?”

“Inwat?”

”Incestuweus.”

“Hoe kom je daaraan?”

“Ik hoorde Polenko tegen Turk zeggen dat ... het was een hele rare zin ... hij en zijn drie zonen niets zijn dan abject crimineel incestuweus achterbuurttuig. Maar Turk heeft geen zonen.”

“En wat antwoordde Turk dan?”

“Niets. Toen ze mij opmerkten, zwegen ze ineens.”

”Misschien heeft jouw Turkman een paar buitenechtelijke zonen. Zou me niets verbazen. We hadden naar onze goede vader moeten luisteren, Brechtelt, dat zeg ik je. Die twee deugen voor geen cent. Als ze niet nodig waren voor het werk op De Farm, zou ik ze liever vandaag dan morgen het huis uit schoppen. Kerels, bah!”

“Ik wil Turk niet kwijt.”

“Oh nee? Ook niet als hij drie zonen heeft bij een ander wijf?”

“Dat heeft hij niet.”

“Polenko denkt daar anders over.”

“Heeft hij dat tegen jou gezegd?”

Mathilda zucht. “Niet met zoveel woorden.”

Brechtelt kijkt Mathilda onthutst aan. “Hoezo niet met zoveel woorden? Met hoeveel woorden dan? Je hebt nooit iets tegen mij gezegd.

Godverdomme, waar is Turk?”

Brechtelt stormt de kamer uit, het huis uit.

Mathilda kijkt door het raam. Brechtelts klompen stampen over de keien van het erf. In feite heeft Polenko tegen haar helemaal nooit ook maar het geringste aangeduid over het feit dat Turk buitenechtelijke kinderen zou hebben. Maar ze is het zat dat Brechtelt Turk de hele tijd verdedigt. En wat ze wel zeker weet, is dat Turk niet alleen bloed aan zijn mondhoeken heeft maar ook aan zijn handen. Daar durft ze De Farm op te verdedden.”

“Kijk haar eens gaan. Domme Brechtelt. Vader had De Farm alleen aan mij moeten nalaten. Had hij beter aan gedaan.”

7 In het bos achter de boerderij:

“Denk je wel eens na over wat je moet als Mathilda en Brechtelt dood zijn en jij leeft nog? Dan zit je ineens zonder huis en zonder werk.”

“Dakloos en werkeloos. Godverdomme, ik zou dat wijf al lang de nek hebben omgedraaid als dat niet het geval was. Maar jij schijnt er trouwens allemaal geen moeite mee te hebben. Als meneer maar op tijd zijn vreten krijgt en zijn vrouw de benen spreidt.”

“Hoho, Polenko, zo praat je niet over Brechtelt.”

“Wat nou, hoho, Polenko? Wat lul je nou? Denk je dat wat jullie in bed doen iets heiligs is? Man, neuken is precies hetzelfde als vreten. Je doet het omdat het lekker is en je lijf je ertoe dwingt. Meer is het niet. Het is niks hogers.”

“Nee, maar ... ik vind het toch niet erg ... netjes als je zo over Brechtelt praat.”

“Netjes? Netjes? Weet jij wat netjes is? Dat hoertje dat ik heb bezocht toen we in Drenthe op de paardenmarkt waren, de manier waarop zij mij afwerkte, dat was netjes.” Polenko fluit tussen zijn tanden. “Klassegrietje was dat.”

“Denk jij aan niets anders?”

Polenko glimlacht.

“Ik denk aan de kuil. We zouden het groter moeten maken.”

“De kuil?”

“Ja, nee, ik bedoel we zouden het ambitieuzer moeten aanpakken.”

“Ambitieuzer.”

“Ja, dat de mensen weten wat wij doen. Nu spelen we voor de varkens.

Vind jij dat genoeg?”

“Maakt me niet uit.”

“Mij wel.” Polenko staat op van de boomstronk waarop hij zit en begint driftig heen en weer te lopen. “Mij wel.”

Turk haalt zijn schouders op. “Ik zou niet weten wie dit zou willen zien.”

“Wie? Iedereen. De wereld. De mensheid. God en alleman.”

“Je bent gek.”

“Nou en? Turk, stel je eens voor; geen kuil maar een gigantisch zwembad. Een olympisch stadion. En wij in het midden. Met zo'n enorm

scherm als Marco Borsato gebruikt bij zijn optredens. Voor de details. En voor de mensen die ver weg zitten.”

Turk zucht. “Ik weet niet of ik daar nou behoefte aan heb.”

“Weet je wat jouw probleem is, Turk? Je onderschat jezelf. En mij.”

“Ik onderschat jou niet, Polenko. Ik heb gewoon geen verstand van theater.”

“Dat is zo verdomd jammer, Turk. Want ik kan je één ding zeggen; ik ben magistraal. Ik ben goddelijk. Ik ben de grootste.” Polenko spreidt zijn armen en tilt zijn kin in de lucht.

“Jaja, jij bent Napoleon en Jezus Christus in één persoon.”

“Nee, ik ben Leonardo Da Vinci, Johan Cruyff, Elvis Presley en Friedrich Nietzsche in één persoon.”

“En boer.”

“En boer. Hahaha. Juist.”

“Juist. De varkens moeten gevoerd.”

“Aan het werk.”

“Heb jij kinderen bij een andere vrouw?” Brechtelt staat met haar voeten wijd in het gangpad geplant, haar handen in haar zij.

Turk kijkt zijn vrouw verbaasd aan. “Wat?”

“Je hebt me gehoord. Geef antwoord.”

Maar voor Turk kan antwoorden, begint Polenko te bulderen van het lachen. “Hahahaaa! Ze heeft je te pakken, Turk. Je bent erbij, hahahaha.”

Turk werpt zijn zwager een verwijtvolle blik toe en loopt dan naar Brechtelt.

“Natuurlijk niet. Wat is dit voor onzin? Hoe kom je hierbij?”

Brechtelt zucht. “Nou, door dat incestuweuze achterbuurttuig dat jij en je drie zonen volgens Polenko zijn.” Ze voelt zich ineens erg dom.

Turk kijkt naar Polenko. “Oh ... dat ... dat was iets dat hij ergens gelezen had. Citeren noemen ze dat. Drie zonen, hahaha. Waar moet ik de tijd vandaan halen om drie zonen te verwekken?” Hij gaat voor Brechtelt staan en pakt haar schouders vast. Hij fluistert. “Jij bent degene waarbij ik drie zonen zou verwekken. En drie dochters. Bij jou en niemand anders. Als het mogelijk zou zijn. Dat weet je toch.”

Turk kust Brechtelt op haar lippen. Van een afstand kijkt Polenko jaloers toe.

8 In de schapenstal:

“Sst!”

“Wat nou, sst? Die schapen maken de herrie. Ik niet,” moppert Turk boos.

”Te laat.”

De twee mannen zien door het raam van de stal hoe in de oude boerderij een zaklamp aangaat. De deur gaat open en het schijnsel zwaait in de richting van de stal. Dan komt het dichterbij, de stalpoort gaat knarsend open en het licht strijkt over de hoofden en ruggen van de veertig schapen. Ergens, verstopt tussen het bewegende, blatende wol, zitten de twee inbrekers.

“Kom eruit, vuilakken!” Het is de krakende maar nog krachtige stem van de bejaarde Greta, die sinds haar mans dood in haar eentje de schapenboerderij runt. Ze is voor de duivel niet bang en ze heeft al vaak genoeg haar dieren moeten beschermen tegen verwilderde honden, dieven en kwaadwillende jongeren. Naast haar zaklamp houdt ze het pistool van wijlen Hein vast. Aan haar zij staat een grote, zwarte hond.

“Kom eruit, vuil tuig!” roept Greta weer. “Of ik schiet je ballen eraf.”

De schapen duwen zenuwachtig tegen elkaar aan. Polenko gebaart naar Turk dat hij op moet staan. Turk schudt heftig nee. Nogmaals probeert Polenko Turk op zijn voeten te krijgen. Dan zucht hij en gaat zelf staan.

“Je eigenste bureu. In wat voor tijden leven we?” Greta richt haar zaklamp en pistool op het hoofd van Polenko. “Hein zei altijd al dat hij jou en die familie van jou niet vertrouwde.”

Polenko zet een stap in de richting van de oude vrouw.

“Blijf staan, jij!” Ze zwaait haar pistool naar beneden. “Of ik schiet je kloten eraf. En waar is die fraaie zwager van je? Die lafaard zit hier ook. Dat ruik ik.”

Inmiddels is Turk op handen en knieën tussen de schapen door gekropen en achter een baal hooi weggedoken aan de zijkant van de vrouw.

Stiekem gluurt hij over het hooi heen. Dan fluit Greta ineens hard tussen haar tanden. De zwarte hond springt meteen op de schapen af, die met een mengsel van angst en routine en masse de stal uit beginnen te rennen.

Turk weet dat hij nu niet veel tijd meer heeft eer hij ontdekt zal worden. Hij springt omhoog, over de strobaal heen en bovenop de vrouw. “Snel, Po, de poort dicht.”

Terwijl Turk met de oude vrouw worstelt, rent Polenko naar de poort. De hond rent net met de laatste schapen naar buiten. De poort vliegt dicht, als een luid schot klinkt.

“En nu is het genoeg!”

Turk rukt het pistool uit de hand van Greta en smijt het in een verre hoek van de stal. Hij haalt uit en geeft Greta een vuistslag in haar gezicht.

“Shit!” Turk wrijft over zijn knokkels.

Turk raapt de zaklamp van de grond en richt hem op het gezicht van de bewusteloze Greta.

“Zij heeft haar zeven kinderen vermoord,” zegt Polenko, als hij naast haar gaat staan en op haar neerkijkt.

“Hè, wat bazel je nou?”

“Al haar kinderen. Hun nek gebroken en verzopen.”

Turk kijkt Polenko aan alsof deze gek is geworden. “Haar kinderen leven. In de stad.”

Polenko kijkt om zich heen. “Zoek een touw. En een doek. We nemen haar mee. We hoeven geen schap meer. Dit is ons nieuwste lid van de cast. Greta speelt Heidi Kampf, de vrouw die haar eigen kinderen vermoordde. En het stuk heet ‘Der Abschied’.”

Turk kijkt naar de bewusteloze vrouw op de stalvloer. “Dat meen je niet. Dat is ontvoering. En ... wat wil je met haar doen dan?”

“Dat hangt af van het stuk. Maar ze heeft ons in haar stal betrappt. Heb jij zin in een politieverhoor?”

“We kunnen toch zeggen dat het enige dat we wilden het neuken van een paar schapen was. Maar dat we dat niet gedaan hebben.”

Dit keer kijkt Polenko Turk aan alsof hij gek geworden is. “Zoek een touw!”

9 Der Abschied:

In de kuil staat een stoel. Daarop zit Greta. Vastgebonden. Met een prop in haar mond. Haar ogen zijn gesloten en haar kin hangt op haar borst. Polenko neemt een emmer met water en gooit het in het gezicht van de oude vrouw.

“Lees je tekst!”

Polenko houdt het toneelscript voor Greta’s gezicht. Het water druipt uit haar haren en van haar gezicht naar beneden. Verward kijkt de vrouw om zich heen.

“Dit zijn jouw regels. Lees ze!” Hij tikt met zijn wijsvinger tegen het papier.

Maar Greta spuugt langs het witte vel in Polenko’s gezicht. Deze veegt grijnzend de spuug van zijn lippen.

“Okee, mevrouw wil improviseren. Een uitdaging die we graag aannemen, hè Turk? Improvisatie is het leven in het theater.”

Hij gooit het script, dat toch maar uit tien zinnen bestond, verder was hij niet gekomen, omhoog over de rand van de kuil.

“Wat willen jullie van mij, imbecielen?” scheldt Greta. “Verkracht me maar. Snij m’n keel maar door. Denk je dat het mij wat interesseert?”

“Het interesseert haar niet, Turk.” Polenko gaat op zijn knieën voor Greta zitten. De kuil is nat en slijmerig van de regen van de avond ervoor. Polenko’s knieschijven zakken weg in de blubber. Hij pakt de armleuningen vast van de stoel, waarop Greta zit vastgebonden. Zowel hij als Turk zijn naakt. Turk schaamt zich wel, maar Polenko vond dat het moest. Voor de diepte van hun emoties. Terwijl Greta nog bewusteloos was, heeft Polenko haar ontkleed en daarna op de stoel, die ze in de kuil hadden gezet, vastgebonden. Tenslotte moeten alle acteurs zich even diep in hun rol kunnen inleven, had Polenko gezegd, terwijl Turk zich verbaasde over de enorme rimpeligheid van het oude vel van Greta.

“Heidi Kampf, wij zijn je rechters. In naam van de dode kinderen zullen wij jou oordelen en veroordelen.” Polenko kijkt er plechtig bij.

“Wat bazel je, man?” De groeven in het gezicht van de vrouw zijn geëst in bitterheid. Haar mond staat verbeten. Wat deze twee stumpers haar kunnen aandoen is niets vergeleken bij alles wat het leven haar al heeft aangedaan. Ze zal ook dit weer overleven en op de lange lat der kwellingen bijschrijven. Of ze zal het niet overleven. Dan is haar lat schoongeveegd.

“Jouw zonden zijn geen geheimen voor ons, Heidi. Of Greta, zoals jij je tegenwoordig pleegt te noemen. De kinderen hebben het ons verteld. In deze kuil waren hun kleine geesten rond. Voel je ze, Heidi?”

Greta doet alsof ze Polenko niet hoort.

“Wij zullen het jou gemakkelijk maken, Heidi. Jij biecht alles op en wij geven je al dan niet absolutie.”

Greta sluit haar ogen, bijna alsof ze er inderdaad over denkt haar zonden op te biechten voor de hemelse vergeving. Maar als ze ze weer opent, zegt ze: “Ik heb niets gedaan.”

“Oh, hahaha,” wendt Polenko zich tot Turk, “zij heeft niets gedaan.”

Turk probeert ook iets van een lach te produceren. Maar hij zou hier liever niet eens staan in deze kuil. Hij is bang voor het einde van dit toneelstuk.

“We zullen je helpen,” fluistert Polenko, terwijl hij zijn hoofd in Greta’s schoot legt. “Misschien ben je het allemaal een beetje vergeten. Ik ga je

gewoon wat woordjes toefluisteren en dan mag jij zeggen of er een belletje rinkelt.”

“Kinderen,” fluistert Polenko.

Greta vertoont geen reactie.

“Kindjes dood.”

Geen reactie.

“Kindjes dood? Baby’tjes dood?”

Greta knippert met haar ogen.

“Komt het al terug, Heidi? De gezichtjes van de dode kindjes. Hoe oud waren ze toen je het deed?”

Greta’s ogen staren ineens weg.

“Hoor je het geluid van het breken van de nekjes, Heidi? Of zie je de luchtbelletjes die uit het water omhoog komen? Wat is het? Hoe heb je het gedaan, Heidi?” Polenko tilt zijn hoofd omhoog uit Greta’s schoot en kijkt haar aan. Geen spier in Greta’s gezicht beweegt.

“Hoe voelt dat als moeder? Om je eigen kinderen te vermoorden? Je had er vast een hele goede reden voor. Je kon niet anders. Je moest wel. En toch ... en toch heb je het jezelf nooit kunnen vergeven. Een moeder die haar ...”

Ineens begint Greta over haar hele lichaam te trillen. Steeds erger, tot ze schokt en schudt op haar stoel in de modderige kuil. Turk staat haar met open mond aan te kijken.

“Ze krijgt de stuipen!”

Polenko glimlacht echter. “Wauw ... nee, Turk, ik ben bang dat mijn kleine toneelstukje iets te dicht aan de werkelijkheid raakt.”

De tranen lopen over het anders zo onverbiddelijke harde gezicht van de oude vrouw. Haar stem klinkt kwetsbaar.

“Het moest van hem.”

Polenko knikt.

“Als ik het niet deed, zou hij de andere twee ook ... Het waren meisjes allemaal. En hij wilde een zoon. De eerste twee keer was hij al razend. Na hun geboorte kwam hij wekenlang bijna niet uit de kroeg. Maar de derde keer ... moest gewoon een zoon zijn. Iemand die de boerderij kon overnemen. Maar het was een meisje. Een lief, klein meisje.”

“Je kon niet anders,” spreekt Polenko op haast vaderlijke toon. “Hij zou de andere twee ook hebben vermoord.”

Greta knikt.

“De volgende werd een jongen. Bas. Niemand heeft ooit geweten van mijn kleine Esther.”

“Ze heette Esther?”

“Haar naam heb ik nooit aan hem verteld. We hebben er sowieso nooit over gesproken. Jullie zijn de enigen tegen wie ik er ooit in mijn leven een woord over gezegd heb.”

“Jij kon er niets aan doen, Greta.”

“Het waren mijn handen die haar hebben doodgemaakt. Ik heb haar begraven. Heel lang heb ik er elke dag een bloem bij gelegd. Niemand weet ervan.”

“Maak haar los, Turk.”

Afwezig wrijft Greta haar armen als de touwen van haar af zijn gehaald.

“Je geheim is bij ons veilig, Greta.”

“Voor zoiets kan niemand absolutie geven,” zegt Greta. Ze veegt de tranen van haar wangen. Haar gezicht heeft meteen weer de oude hardheid terug.

“Je hebt erover gepraat. Dat helpt. En Turk en ik begrijpen alles. Jij moet jezelf vergeven, Greta.”

Greta knikt. Maar de twee mannen zien aan haar ogen dat vergeving wel het laatste is dat de vrouw zal vinden.

Turk grijpt zijn kleren van de rand van de kuil en trekt ze snel aan. “Ik breng je wel thuis, Greta. Hier.” Hij geeft de vrouw haar jurk en onderbroek. “Ik help je de ladder op te klimmen.”

10 De acteur:

“Psst, Turk. Word wakker.”

Turk tilt zijn hoofd op om naar Brechtelt te kijken. Ze slaapt nog. “Wat is er?” fluistert hij.

“Ik heb er weer een,” fluistert Polenko terug. “Kom.”

Als Turk beneden komt, staat Polenko breed grijnzend bij de deur. “In de kuil. Kom mee.”

Turk stopt zijn hemd in zijn broek en trekt zijn bretels over z’n schouders. Dan gaat hij aan de keukentafel zitten.

“Wat heb je in de kuil, Po?”

“Wat? Vraag maar eerder wie.”

“Je weet dat ik niet meer wil. Je kan gewoon niet zo met de levens van mensen spelen.”

“Ach, kom op Turk. Het is maar theater. En ik heb een cadeautje voor je.”

Hij loopt naar buiten en staat twee tellen later weer voor Turk.

Triomfantelijk houdt hij het cadeau in de lucht.

“Wat is dat?”

Polenko lacht. “Laarzen natuurlijk. Ik heb ze zelf gemaakt. Van extra dik varkensleer.” Hij legt ze voor Turk op de tafel neer.

“Ze zijn ... mooi,” zegt Turk aarzelend. Hij tilt een van de kaplaarzen op en bekijkt hem. De laars is kniehoog en heel breed boven. Turk moet toegeven dat hij goed gemaakt is. Hij wist niet dat zijn zwager zo goed kon naaien. Alleen de voet van de laars is een beetje vreemd, om het zacht uit te drukken.

“Ik ben er creatief mee omgegaan,” grijnst Polenko. “Ik heb geprobeerd de laars op een varkenspoot te laten lijken, met echte tenen vooraan.”

“Hij lijkt goed.” Turk kijkt Polenko aan. “En zijn ze bedoeld om ’s zondags naar de kerk te dragen of ...?”

“Hahaha, naar de kerk, hahaha, die is goed. Nee, ze zijn voor in de kuil natuurlijk. Omdat Rex je laatst in je kuit heeft gebeten. Als je deze draagt, zijn je benen beschermd. En ze zullen ook nog een sterk theatraal element aan onze stukken toevoegen.”

Turk zucht. “Maar ik zei toch dat ik er niet meer mee door wilde.”

“Turk, ik kan het niet zonder jou. En trouwens, degene die nu in de kuil zit, is een vrijwilliger.”

“Een vrijwilliger?”

“Sterker nog, een acteur.”

“Een acteur?”

“Ja. Ik heb hem verteld wat wij doen en hij was razend enthousiast. Hij zag ons zelfs touren.”

“Hoe wil je nou met de kuil touren? Ga je hem achter de tractor hangen?”

“Mopper niet zo. Ga nou eindelijk mee. Hij gaat niet eeuwig zitten wachten op ons.”

Met tegenzin staat Turk op. Hij volgt Polenko naar buiten.

“Je kent Pierre toch?”

“Ik dacht dat jullie niet meer kwamen,” roept Pierre vanuit de kuil voordat Turk kan reageren op Polenko’s vraag. “Jongens, jongens. Het eerste dat jullie moeten weten van theater is dat je nooit nooit te laat mag komen. Kom, spring erin.”

Pierre houdt zijn armen breed, alsof hij twee gasten in zijn eigen huis verwelkomt. Turk kijkt Polenko verbaasd aan.

“Een prachtige setting,” gaat Pierre meteen verder. “Complimenten. Alleen die kaarsjes rondom de rand vind ik te rustiek, te oubollig. Daar

moeten elektrische spots voor in de plaats komen. Waar wachten jullie op?”

Polenko en Turk laten zich over de rand zakken.

“Ik ben vanavond in café Het Verkeerde Paard met Pierre aan de praat gekomen,” legt Polenko uit. “Het blijkt dat Pierre vroeger acteur was en regis...”

“Acteur is,” onderbreekt Pierre Polenko. “Je bent acteur voor het leven. Het is alleen zo dat ik al een tijdje geen stukken meer heb opgevoerd.”

“Dat hij dus acteur is en regisseur. Daarom heb ik hem over de kuil verteld.”

Pierre knikt. Hij neemt haast plechtig plaats op de enige stoel die in de kuil staat. Polenko en Turk kennen Pierre van zien. Het dorp is te klein om niet iedereen te kennen. Maar ze wisten niets van diens acteer carrière, die overigens ook niet meer om het lijf heeft dan een half jaar toneelschool in een ver verleden en daaropvolgend drie jaar spelen in kleine experimentele toneelclubjes. In feite kent het dorp Pierre als een alcoholist en een nietsnut die met vage bezigheden net genoeg geld weet te verdienen om niet te verhongeren en vooral niet te verdorsten.

“Okee, hebben jullie een stuk? Geef me wat te lezen. Zijn er kostuums?” Polenko schudt zijn hoofd. “We hebben nog geen nieuw stuk. Het vorige was met een gastactrice, maar dat was helemaal geïmproviseerd. Nou ja, het punt van vertrek had ik wel verzonnen. En we spelen altijd naakt.”

“Naakt? Oh, kinky, jongens.”

“Ik heb laarzen.” Turk steekt snel zijn verse cadeau in de lucht. “En ik houd mijn kleren aan vandaag,” voegt hij er onmiddellijk aan toe als hij ziet dat Pierre zijn hemd al begint los te knopen.

“Ah, kom op, Turk, we kunnen niet één geklede en twee naakt hebben. Laat je hemd dan maar aan en je laarzen, maar je broek moet uit. We moeten allemaal gelijk zijn.”

Pierre knikt instemmend.

Polenko trekt snel zijn kleren uit en gooit ze buiten de kuil. Pierre laat ze op de grond naast zich vallen. Turk maakt met een chagrijnig gezicht zijn broek los. Als hij zijn broek en onderbroek naast de kuil heeft gegooid, stapt hij in zijn varkenspoten. Ze zitten best lekker.

“En die beesten, jongens, waar is dat voor?”

Polenko kijkt een beetje beschaamd naar de vier rondscharrelende kippen en het varken. “Dat zijn de andere acteurs.”

“Gaaf, helemaal te gek!” roept Pierre enthousiast. “Ik hou van experimenteel. Heb ik zelf jaren lang gedaan. We hebben ooit eens een stuk gedaan met een ezel die op een auto getakeld werd. De ezel was

Mao en wij waren het Chinese volk. Dan lieten we vuurwerk in de auto afgaan. Zo, je had die ezel moeten zien, zeg. Wat een spektakel was dat. Helaas werd het stuk meteen bij de eerste keer verboden.”

Polenko kijkt de acteur vol bewondering aan. Geweldig. Dit is precies waar hij van droomt. Hij is dolgelukkig dat hij Pierre gevonden heeft.

Wat een nieuwe energie zal deze man in de kuil inbrengen.

“Wat ben je toch een klootzak!” roept Pierre ineens tegen Turk, die hem onthutst aankijkt.

“Wat ben je toch een klootzak!” roept Pierre nogmaals, terwijl hij met zijn handen een rollende beweging maakt om aan te duiden dat Turk verder moet gaan op de hem aangereikte zin.

“Eh ... wat?” stamelt Turk echter alleen maar.

“Jij hebt de hele tijd geweten dat ik vreemd ging. De hele tijd! Weet je wat jij bent? Je bent achterbaks. Je had het lef moeten hebben om me in mijn eigen gezicht te zeggen dat ik een slet ben. Maar nee. Jij kropt alles op. Jij houdt het binnen. Tot het ontploft. En nu ik mijn baan kwijt ben, ben je tevreden. Godverdomme.” Pierre valt om Turks nek en klampt zich stevig aan hem vast terwijl hij begint te snikken. “Godverdomme, man, ben je nu gelukkig? Je weet toch dat ik nooit gestopt ben met van je te houden. Je weet toch hoe ik ben. Ik heb gewoon andere mensen nodig.”

Polenko kan zijn lachen bijna niet houden als hij naar Turks benauwde gezicht kijkt. “Hij heeft gelijk, pappa. Je had het niet aan haar baas moeten vertellen.”

“Ik was het niet. Echt niet,” mompelt Turk. Waarin is hij nu weer verzeild geraakt?

Plots laat Pierre Turk los. Hij stort zich tegen de wand van de kuil. “Je was het wel, Henk. Wie anders moet het hem verteld hebben. Jij wist verdomde goed dat seks onder collega’s met ontslag wordt beboet. En je weet dat die baan mijn leven is.”

“Ja, dat weten we allemaal, pappa.” Polenko heeft de smaak te pakken.

Hij legt een arm om Pierres schouder. “Hij zal boeten.”

“Ja,” snikt Pierre, “boeten zal hij.”

Turk staat er sullig bij in zijn varkenspoten. Hij begrijpt steeds minder hoe deze onzin hem zou moeten verheffen en vrij maken.

Pierre begint in zijn handen te klappen. “Goed. Heel goed. Turk, jij moet alleen wat lossier worden. Je bent te geremd. Goed. We gaan wat vooruit in de tijd. Ik speel dus Anita. Ik ben van Henk gescheiden. Polenko, jij bent Harald, ons zoontje. Dat was een mooie vondst van jou. Jij bent bij Henk gebleven. Ik ben aan de drank geraakt en aan de heroïne. Ik tippel

en op een avond stopt er een auto. Een klant. Ik loop naar de auto toe, kijk naar binnen en zie dat het Henk is. We schrikken allebei. Hij wil weggrijden, maar ik roep mijn pooier erbij. Die rol speel jij ook, Polenko. En samen laten we Henk boeten voor wat hij mij heeft aangedaan.

Polenko knikt begerig. “Ga zitten, Turk. Jij zit in de auto.”

Pierre leunt hoerig voorover op de armleuning van de stoel alsof hij op het portier van de wagen leunt. “Wat nou, Henkie, wil je me ineens niet meer? Ben ik te min voor je omdat ik de hoer speel? Jij hebt me anders mijn goedbetaalde baan door mijn neus geboord. Ik moet toch aan geld komen, niet dan? Of is het omdat je het niet meer gratis van me krijgt? Weet Harald dat zijn pa ’s nachts in de tippelzone rondcruist?”

“Dit is de eerste keer,” mompelt Turk.

“Hahahaha!!” lacht Polenko met een hese stem. “Leer mij een hoerenloper kennen. Maar even serieus, meneertje,” Polenko leunt voorover op de andere leuning van de stoel, “jij bent gestopt voor mijn werkneemster hier met je deftige kar en ik wil dat de tijd die jij haar kost wel betaald wordt. Deze dame komt eens even lekker bij jou in je karretje zitten en dan zal ze je verwennen. Is het niet, Anita?”

Anita knikt.

“Maar eerst wil ik poen zien. Vijftig euri. Maar omdat jullie elkaar al zo goed kennen, wil je vast wel een flinke fooi geven. Ja toch?! Het is toch de moeder van je kind. Tweehonderd euri zal voorlopig genoeg zijn.”

Turk doet alsof hij Polenko het geld overhandigt.

“Je mag wel wat meer weerstand bieden,” fluistert Pierre in Turks oor.

“Leef je in in je personage. Leg er wat meer jus in.”

“Zo moppie, hij is all yours.” Terwijl Polenko een stap terug doet, klimt Pierre met zijn naakte billen op Turks schoot.

“Godverdomme! Nu is het genoeg! Ga van me af!” roept Turk echter woedend, terwijl hij Pierre ruw van zich af duwt. Hij staat op en gooit de stoel tegen de grond. “Ik heb hier geen zin meer in, Polenko. We lijken wel een stel homo’s in een sekskelder. Als dit theater moet zijn, heeft het van mij niet meer. Ik wil hier niks meer mee te maken hebben.”

Polenko kijkt toe hoe Turk uit de kuil klimt, zijn laarzen uittrekt en ze aan de kant smijt, waarna hij driftig naar zijn onderbroek en broek begint te zoeken. Pierre, die wel vaker heeft meegemaakt dat een beledigde medespeler tijdens een repetitie woedend de bühne verlaat en weet dat de show always on must gaan, klimt zelf ook uit de kuil. “Ik zal je krijgen, Henk, vuile schoft,” schreeuwt hij hard, maar hij richt zich niet tot Turk. Hij wijst naar het varken dat rustig in de kuil beneden hem staat. “Ik maak je af voor alles wat je me hebt aangedaan. Aaaaah!!!”

Tot grote verbazing van de twee zwagers duikt Pierre van de rand van de kuil recht naar beneden.

Als het varken de woeste kreet hoort en de man op hem af ziet storten, springt het van de schrik meteen aan de kant waardoor de aanvaller zijn doel mist en languit op de bodem van de kuil knalt.

“Hij beweegt niet meer.” Polenko loopt langzaam naar het lichaam van Pierre toe.

Turk staat op de rand van de kuil toe te kijken. “Heeft hij zijn nek gebroken?”

Langzaam draait Polenko Pierre op zijn rug. Onder Pierre ligt een bewegingsloze kip.

“Jezes.” Polenko staart naar Pierre’s gezicht.

“Hahahahaaaaa!!!!” Met een ruk komt de acteur bulderend overeind.

“Wat een theater, wat een stuk! Wat een einde!”

Polenko valt bijna achterover. “Godverdomme, man ik krijg een hartaanval. Ik dacht dat je dood was.”

Turk schudt zijn hoofd. “Wat een idioot.”

Pierre grijpt de dode kip en schudt hem wild heen en weer alsof hij haar weer tot leven wil wekken. Dan zet hij ineens zijn tanden in de nek van de kip en scheurt er een stuk vlees en veren uit en spuugt het op de grond. “Dit is pas theater, mannen.” Hij klimt uit de kuil en voor deze het doorheeft, grijpt hij de wangen van Turk met twee handen beet en geeft hem een kus plat op zijn mond.

Met een van afschuw vertrokken gezicht gooit Turk de gastacteur zo hard van zich af, dat deze op de grond valt en bijna weer de kuil in rolt.

“Ik wil dat jij oprot!” zegt Turk langzaam en dreigend, terwijl hij boven Pierre gaat staan. “Nu! En als je ooit nog eens hier terugkomt of iemand hierover vertelt, kom ik je halen, ik gooi je in deze kuil en ik stort hem dicht met grond. Heb je me begrepen?”

“Hahaha hihihi hahaaaaa!!!” giert Pierre. “Wees niet zo bang, jongens, hahahaha. Het is allemaal maar theater. Ik wil seks vannacht, ik wil dat varken neuken, of een kip, of jullie, het maakt niet uit. Jullie en ik, wij zijn kunstenaars. Wij veroveren de wereld.” Hij kruipt naar de rand van de kuil en wil er weer in springen, als Turk hem bij zijn been grijpt en hem wegsleurt.

“Breng zijn kleren!” schreeuwt hij tegen Polenko en hij sleept Pierre het bos in. Na een twintigtal meters stopt hij. Pierre zit onder de schrammen en builen.

“Nu moet jij eens goed luisteren, meneer de acteur.” Turk is op zijn hurken bij de hijgende Pierre gaan zitten. “Wij zijn boeren. Wij zijn geen acteurs. Mijn zwager hier heeft tijdelijk last van een hersenschudding die hij heeft opgelopen toen hij zichzelf met een schep tegen zijn eigen stomme kop sloeg.” Hij geeft Polenko een kwade blik. “En die kuil waarin jij je waardeloze toneelspelletje hebt mogen spelen, is onze mestkuil. Morgen gooien we hem weer vol met mest en dan wordt er nooit meer gesproken over kunst of theater of ... of wat dan ook. Morgen gaan wij weer aan het werk. Wij fokken varkens. Wij verbouwen maïs en graan en groentes. En jij, jij mislukte artiest, jij komt nooit meer bij onze boerderij in de buurt of ik hak je kloten eraf en voer ze aan de varkens. Begrepen?”

Pierre lijkt het eindelijk begrepen te hebben. Hij knikt.

“Kom, Polenko!” Turk draait zich om en loopt zonder nog om te kijken weg.

EEN JAAR LATER:

11 Het meisje:

Turk draait om en om in zijn bed. Hij kan vannacht niet slapen. Het zal de volle maan zijn. Hij luistert een tijdje naar het snurken van Brechtelt, slaat de dekens van zich af en staat op. Hij loopt de trap af, de keuken door en naar buiten. Op de veranda gaat hij zitten. De maan schijnt bijzonder helder. Maar het is een benauwde nacht. Morgen de tractor repareren, denkt Turk. Het zal niet meevallen. Eigenlijk zou hij dat oude versleten ding allang naar een echte reparateur hebben moeten brengen, maar daar ontbreekt het geld voor. Nee, breed hebben ze het zeker niet op De Farm. En hoewel Polenko en hij en ook de vrouwen keihard werken, is de toekomst van de boerderij onzeker. Gelukkig hebben ze geen kindermuiltjes te voeden.

Turk houdt wel van kinderen. Het zou leuk zijn wat van dat grut rond de boerderij te hebben huppelen. En ook Brechtelt zou maar wat graag kinderen hebben. Maar om de een of andere reden wil het maar niet lukken. Ook niet met Polenko en Mathilda. Het zal wel iets in de genen van de zussen zijn, denkt Turk. In ieder geval scheelt het wel weer in de leefkosten. Je moet het allemaal maar positief bekijken.

Hoort hij daar iets? Turk spitst zijn oren. Het zal een uil geweest zijn. Nee, hij hoort het weer. Het is geen bosgeluid. Turk woont nu al zo lang aan deze bosrand, dat hij alle geluiden van dieren, bomen en planten wel kent. Hij staat op en loopt langzaam in de richting van de kuil. Even twijfelt hij. Hij kijkt over de rand. Nee, de kuil is sinds het bezoek van de gastacteur weer gevuld met mest van de varkens en de paar koeien die ze hebben. Polenko had wel flink zijn best gedaan Turk van zijn idee af te brengen, maar als Turk eens iets in zijn hoofd had gezet, echt in zijn hoofd gezet, moest het ook gebeuren. Het was definitief afgelopen met het theater.

Het geluid leek ook van verder weg te komen, dieper uit het bos. Turk loopt langzaam tussen de bomen en struiken door. Is dat licht in de verte? Dat betekent dat er iemand moet zijn. Maar in dit bos komt nooit iemand. Zeker niet 's nachts. Turk loopt verder in de richting van het nu steeds duidelijker wordende licht. Op vijftien meter afstand ervan blijft hij staan.

“Het is verdomme niet waar, hè?!” mompelt Turk binnensmonds. “Hij heeft een nieuwe kuil gemaakt.”

Hij sluipt voorzichtig dichterbij en verstopt zich tussen een paar struiken, vanwaar hij wat beter zicht heeft. Polenko is druk in de weer. Hij loopt heen en weer door zijn kuil. Deze is wel twee keer zo groot als de vorige.

“De idioot,” fluistert Turk, maar hij moet een beetje grinniken. Polenko draagt in het midden van de nacht een zonnebril. Hij is helemaal naakt, met op zijn lijf van zijn schouder naar zijn kruis een bliksemschichtachtige rode pijl geschilderd. Hij ziet er in zijn opmaak en met zijn theatrale bewegingen belachelijk uit in de leemkuil, hoewel het maanlicht en de kaarsen die rondom de rand staan opgesteld het geheel tegelijkertijd een macaber uitzien geven.

“Wat voor toneelstukje ben je nou weer aan het opvoeren, Po? In je eentje. Die schep is toch harder aangekomen dan ik dacht.”

Zo stil als hij kan sluipt Turk nog dichterbij. Hij probeert in een positie te komen van waaruit hij de hele kuil kan overzien en kan horen wat zijn zwager allemaal uitkraamt. Hij bereidt zich voor op een komische voorstelling. Nog een paar meter en hij staat achter een dikke eik. Heel voorzichtig kijkt hij om de boom heen.

De act blijkt echter allerminst komisch. Polenko is helemaal niet alleen in de kuil. Een jong meisje, niet ouder dan veertien of vijftien, ligt vastgebonden op een soort houten vlot dat schuin tegen de wand van de kuil staat. Ze is naakt. In haar mond zit een dikke prop.

“Ik ga je zo meteen losmaken. Maar ik wil dat je kalm blijft. En je blijft in de kuil. En doe me alsjeblieft één plezier. Ga nou niet gillen als ik die prop uit je mond haal.” Het meisje kijkt hem met wijd opengesperde ogen aan. “Jij zegt: ‘Pappa, ik heb geld nodig.’ En ik zeg: ‘Ik ook van jou, kind.’ Nee, wacht.” Polenko pakt een vel papier van de grond en een pen, hij streept en schrijft en legt het weer weg. “Ik zeg: ‘Ik heb geen dochter meer. Mijn dochter is gestorven toen ze van huis wegliep met die schooier.’ Schooier. Kan dat wel? Klinkt een beetje ouderwets. Ik zeg wel rotzak. Nee, hufter. Dan val je mij om mijn nek. Je klampt je aan mij vast. Maar ik duw je weg. En dan improviseren we. Ken je dat woord?”

Het enige antwoord dat Polenko krijgt zijn die wijd opengesperde ogen. “Luister, meisje. Ik wil alleen toneel met je spelen. Begrijp je? Daarna laat ik je gewoon weer gaan. Ik doe je niks. Alleen toneel. Dit is mijn theater. Ik begrijp dat je bang bent. Ik heb je tenslotte ontvoerd. En uitgekleed. En vastgebonden. Maar het is allemaal voor de kunst. Jezes, Nero stak een hele stad in brand voor de kunst. En niet eens een klein stadje. Nero, die ken je toch wel? Heb je op school vast wel over gehoord. Weet je, als je goed je best doet, betaal ik je zelfs. Als een heuse actrice.” Polenko glimlacht vriendelijk. “Volgens mij heb jij heel veel talent. Heel veel.” Hij steekt zijn wijsvinger omhoog. “En het zou me niets verbazen als dit hier het begin is van een schitterende acteercarrière. Okee, ik ga je nu los maken. Beloof je niet te gaan schreeuwen? Er hoort je trouwens toch niemand hier in dit bos. Oh wacht.” Hij loopt naar de houten ladder toe die tegen de wand van de kuil staat, pakt hem op en gooit hem omhoog over de rand van de kuil. “Zo dan. We kunnen beginnen.” Even kijkt hij nog omhoog. “Ik hoop dat het droog blijft.” Hij loopt naar het meisje toe.

“En als jullie klaar zijn ...?” Tegen de heldere maan steekt het silhouet af van Turk. “... laat je haar dan spoorloos verdwijnen zoals die vijf andere meisjes die de laatste tijd zijn verdwenen?”

“Turk!” Polenko draait zich met een ruk om. “Nee, je begrijpt het niet. Daar heb ik niks mee te maken. Ik laat haar straks weer gaan. Net als Greta. Net als Pierre. Je weet toch wat we in de andere kuil deden. Ze is gewoon een gastactrice. Ik had voor dit stuk een dochter nodig. Ik betaal haar straks goed. Het is allemaal in orde.” Hij probeert naar zijn zwager te glimlachen, maar zijn stem slaat over en het is duidelijk van zijn gezicht te lezen dat hij op heterdaad betrapt is.

“En denk je dat zij haar mond zal houden, Po? Zomaar? Omdat jij zo’n geweldige regisseur bent? Omdat ze door jou een briljante actrice wordt?”

Je bent gestoord, Polenko. Ik heb je toen gezegd dat we moesten stoppen. Maar jij bent verder gegaan. Te ver. Je bent geen kunstenaar, je bent een maniak. Jij denkt dat je verheft boven de beesten met je idiote toneelstukjes. Maar je bent veel minder dan een dier.”

“Turk, je begrijpt nie...”

“Ik begrijp niet? Denk je dat ik stom ben, Po? Omdat ik een simpele varkensboer ben? Denk je dat ik niet zie dat wat jij doet? Je bent krankzinnig. Je ontvoert en vermoord kinderen. En weet ik wat je er ondertussen nog mee uitvoert. Maar het is gedaan, Polenko. Je laat haar gaan. En je gaat mee terug naar De Farm. En we bellen de politie.”

Ineens verandert de uitdrukking op Polenko’s gezicht.

“En als ik niet wil? Stomme varkensboer, die je bent. Ja, ik denk inderdaad dat je stom bent. Jij en die twee wijven. Jullie zou ik hier moeten slachten in plaats van onnozele beesten.”

“Je mag het proberen.” Turk grijpt de twee scheppen die naast de kuil in de aarde staan als getuigen van de harde arbeid die Polenko heeft verricht om zijn nieuwe theater te bouwen. Eén schep gooit Turk naar Polenko toe. De andere pakt hij stevig met twee handen vast. Dan springt hij in de kuil.

12 Het gevecht:

“Je blijft een ezel, Turk.”

Polenko, die weet dat hij in een tweegevecht met Turk zeker het onderspit zal delven, houdt zijn schep meteen met de scherpe onderkant tegen de keel van het vastgebonden meisje.

“Als je dichterbij komt, steek ik haar strot door.”

Het meisje knijpt haar ogen dicht.

“Klim maar weer netjes uit de kuil als je niet wilt dat ze dood gaat. Dan loop je netjes terug naar De Farm. Dit kind mag van mij naar huis. En mij zul je nooit meer zien. Ze is vrij. Als ze niet door jouw schuld sterft, Turk. Ga naar huis.”

Turk houdt zijn schep omhoog in de lucht, klaar om Polenko’s hoofd eraf te slaan. Ineens doemen twee silhouetten boven de rand van de kuil op.

“Laat die scheppen vallen, stel vuilakken!!” Mathilda’s ogen spuwen vuur. “Ik geloof dat ik gek word.”

Brechtelt staat naast Mathilda met haar mond open en ogen die heen en weer schieten tussen Turk, Polenko en het vastgebonden, naakte meisje.

“Ik deed niets. Het is Polenko. Ik wilde hem stoppen ...” roept Turk.
 “Jullie hebben die meisjes laten verdwijnen. Onze eigen mannen.
 Smerige ratten dat jullie zijn!”

Alsof de hemel boven de kuil het helemaal eens is met de woede van Mathilda, schiet er ineens een bliksemschicht door de lucht, onmiddellijk gevolgd door een harde slag en een woest gerommel. Op hetzelfde moment klatert de regen in alle hevigheid steil naar beneden.

Turk wacht geen moment. Hij laat zijn eigen schep vallen en springt op Polenko af en trekt diens schep weg uit de richting van het meisje. De twee mannen worstelen om het bezit over het wapen te verkrijgen. Ook Mathilda bedenkt zich geen moment. Ze laat zich naar beneden in de kuil zakken en grijpt Turks schep van de grond. Ze pakt hem bij de steel en slaat de twee vechtende mannen waar ze hen maar raken kan. Het maakt haar niet uit of het haar man of haar schoonbroer is. Terwijl ze de schep allebei met twee handen vasthouden en hem de ander afhandig proberen te maken, schoppen Polenko en Turk naar achteren en naar voren en naar de zijkant waar het maar nodig is om Mathilda af te weren. Als Mathilda Turk met haar schep zo hard op zijn hoofd raakt dat deze onderuit gaat, springt ook Brechtelt, die tot dan toe bevend aan de rand heeft gestaan, naar beneden in de kuil. “Ben je helemaal gek geworden?!” gilt ze, terwijl ze Mathilda aan haar jurk wegtrekt van haar bloedende man. “Turk heeft niets gedaan. Laat hem met rust!” Mathilda wil haar zus een elleboogstoot geven, maar glijdt onderuit in de blubber. Ze kan zich nog net vastgrijpen aan Brechtelts arm en trekt haar mee naar beneden. Alleen Polenko staat nog. De regen giet met geweld naar beneden. Af en toe flitst en beukt het onweer erop los boven de vechtenden. De kaarsen rondom de kuil zijn uitgegaan en de maan verbergt zich achter een dik wolkendek. Tussen de lichtflitsen door is het pikkedonker in de kuil.

Zonder iets te zien heft Polenko de schep in de lucht. Het maakt hem niet uit wie hij eerst raakt. Hij zal ze alledrie vermoorden. Ze zullen zijn theater niet levend verlaten. Hij steekt met volle kracht naar beneden, in de modder, en trekt zijn schep weer omhoog. Dan voelt hij ineens een hand die zijn enkel vastgrijpt. Zonder een spoor van twijfel steekt hij zo hard hij kan naar beneden.

“Aah Aaaaaaaahhhh!!!!”

De schreeuw gaat door Turks en Brechtelts merg een been. Polenko zet zijn voet op Mathilda en trekt de schep uit haar.

“Waar zijn die andere twee?”

Polenko steekt en steekt in blinde razernij om zich heen in de bodem en in de wanden van de kuil.

Turk heeft bij toeval Brechtelt weten te vinden in het donker. Hij drukt zich met haar tegen de slijmerige wand. Ze zijn doorweekt en zitten helemaal onder de modder, maar ze hebben er geen besef van. Turk duwt Brechtelt op de grond. Hij moet Polenko overmeesteren voor hij hen vindt.

Een glimp van licht die ineens tussen twee wolken doorglipt, geeft Turk precies het zicht dat hij nodig heeft. Hij springt recht vooruit op Polenko af en gooit hem tegen de bodem, rukt als een beest aan de schep en klimt op zijn benen met het wapen in aanslag.

Als een bliksemschicht het donker openscheurt, ziet Turk het grijnzende gezicht van zijn zwager onder hem. Polenko heeft de schep die Mathilda heeft laten vallen in zijn handen en richt hem precies in Turks kruis.

Turk springt echter achteruit, slaat de schep van Polenko uit diens handen en steekt toe.

Uit het duister klinkt zwak de stem van Polenko. “Wat een theater, wat een stuk! Wat een einde!”

Alsof het licht in de zaal weer aangaat, komt de maan ineens tevoorschijn. Polenko’s borst is bedekt met een mengsel van bloed, modder en slijm. Uit zijn keel komt een gorgelend geluid. Hij draait zijn hoofd moeizaam in de richting van het vastgebonden meisje en knipoogt naar haar. “En met publiek nog wel.” Als hij Turk weer aankijkt, glimlacht hij. “Dit keer was je niet geremd, Turk. Dankjewel voor je inzet.” Dan verstijft zijn blik. De regen stroomt in de open ogen en vult de openstaande mond tot hij overstroomt.

Turk veegt de regen van zijn gezicht en kijkt om zich heen. Hij ziet Mathilda’s lijk in de modder liggen. Waar is Brechtelt? Even kijkt hij omhoog. Heeft ze uit de kuil weten te ontsnappen? Maar dan ziet hij haar schoen. En haar voet. Hij springt ernaartoe en begint uit alle macht te graven. Het is te laat. Een stuk van de wand van de kuil moet het begeven hebben onder de hevige regenval en Brechtelt begraven hebben onder de wegschuivende leem. Ze is gestikt in de dikke blubber. Door het gevecht met Polenko heeft Turk helemaal niets gemerkt van het fatale gebeuren. Hij zit op zijn knieën naast het dode, half bedolven lichaam van zijn vrouw en staart naar haar modderige gezicht.

“Mmmmm, mmmm,” hoort Turk achter zich. Eerst dringt het niet tot hem door. Het meisje! Turk draait zich om. Hij staat op en loopt naar

haar toe. Behoedzaam veegt hij de natte haren uit haar ogen. Hij glimlacht.

“Ik houd niet van theater.”

Turk legt zijn beide duimen op de keel van het meisje, zijn stevige vingers om haar hals.

“Descartes en Spinoza zijn idioten. De mens kan zich niet verheffen boven de beesten. Pijn is pijn. Of je nou een mooi, jong meisje bent, zoals jij, of een kalkoen. Ik zag in al die meisjesogen hetzelfde als in de ogen van de kalkoen. Hetzelfde als in de ogen van mijn kippen en mijn varkens.”

Zacht drukt Turk zijn duimen dieper in de hals van het meisje. “Zie je, gewoon pijn. Gewoon angst. Helemaal niet metafysisch.”